

м'язового апарату. **Перспективи подальших досліджень** вбачаємо в продовженні дослідження питання щодо застосування фізичних вправ у функціональному відновленні опорно-рухового апарату футболістів 20-25 років після хірургічного втручання на зв'язковому апараті колінного суглобу.

Список використаних джерел

1. Баяндіна О. Фізична реабілітація пацієнтів після артроскопічної реконструкції передньої хрестоподібної зв'язки колінного суглоба на пізньому післяопераційному періоді. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*, 2014. Вип. 17. С. 625-629.
2. Бражанюк А. А. Фізична реабілітація спортсменів з пошкодженнями передньої хрестоподібної зв'язки колінного суглобу після артроскопічної операції. *Молодий вчений*. 2018. № 3 (55). С. 163-166.
3. Дорошенко Б. В., Найда М. М., Кіцак Я. М. Сучасні методи фізичної реабілітації хворих після артроскопічної реконструкції передньої хрестоподібної зв'язки колінного суглоба. *Медсестринство*. 2019. № 2. С. 46-49.
4. Завальний Б.В., Мерзлікіна О.А. Сучасні підходи до фізичної терапії футболістів 20-25 років після хірургічного втручання на зв'язковому апараті колінного суглобу у післялікарняному періоді : *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2019. С. 98-102.
5. Зазірний І. М. Сучасні суперечливі погляди на реабілітацію після реконструкції передньої хрестоподібної зв'язки (огляд літератури). *Вісник ортопедії, травматології та протезування*. 2014. № 3. С. 75-79.
6. Мухін В. М. Фізична реабілітація в травматології : монографія. Львів : ЛДУФК, 2015. 428 с.
7. Русанов А. П. Сучасний погляд на проблему застосування засобів фізичної реабілітації при артроскопічних оперативних втручаннях у хворих із ушкодженням передньої схрещеної зв'язки. *Спортивна медицина і фізична терапія*, 2017. № 1. С. 97-103.
8. Сергієнко Р.О., Страфун О.С. Довідник для пацієнтів, які мають пошкодження передньої хрестоподібної зв'язки. К. : Стилос, 2010. 29 с.
9. Heijne A., Axelsson K., Werner S. Rehabilitation and recovery after anterior cruciate ligament reconstruction: patients' experiences. *Journal of Science and Medicine in Sport*. 2012. Vol. 18, № 3. P. 325-335.
10. Myer G.D., Paterno M.V., Ford K.R. Rehabilitation after anterior cruciate ligament reconstruction: criteria-based progression through the return-to-sport phase. *Journal of Orthopaedic & Sports Physical Therapy*. 2016. Vol. 36, № 6. P. 385-402.

References

1. Bayandina O. (2014). Fizichna reabilitaciya pacientiv pislya artroskopichnoi rekonstrukcii peredn'oi hrestopodibnoi zv'yazki kolinnogo sugloba na pizn'omu pislyaoperacijnomu periodi. *Fizichna kul'tura, sport ta zdorov'ya nacii*, 17, 625-629.
2. Brazhanyuk A. A. (2018). Fizichna reabilitaciya sportsmeniv z poskodzhenniyami peredn'oi hrestopodibnoi zv'yazki kolinnogo suglobu pislya artroskopichnoi operacii. *Molodij vchenij*, 3 (55), 163-166.
3. Doroshenko B. V., Najda M. M., Kicak Ya. M. (2019). Suchasni metodi fizichnoi reabilitacii hvorih pislya artroskopichnoi rekonstrukcii peredn'oi hrestopodibnoi zv'yazki kolinnogo sugloba. *Medsestrinstvo*, 2, 46-49.
4. Zaval'nij B.V., Merzlikina O.A. (2019). Suchasni pidhodi do fizichnoi terapii futbolistiv 20-25 rokiv pislya hirurgichnogo vtruchannya na zv'yazkovomu aparati kolinnogo suglobu u pislyalikarnyanomu periodi. *Naukovij chasopis Nacional'nogo pedagogichnogo universitetu imeni M.P. Dragomanova. Seriya 15 : Naukovo-pedagogichni problemi fizichnoi kul'turi (fizichna kul'tura i sport)*, 98-102.
5. Zazirnij I. M. (2014). Suchasni superechliivi poglyadi na reabilitaciyu pislya rekonstrukcii peredn'oi hrestopodibnoi zv'yazki (oglyad literaturi). *Visnik ortopedii, travmatologii ta protezuvannya*, 3, 75-79.
6. Muhin V. M. (2015). Fizichna reabilitaciya v travmatologii : monografiya. L'viv : LDUFK, Ukraine. 428.
7. Rusanov A. P. (2017). Suchasnij poglyad na problemu zastosuvannya zasobiv fizichnoi reabilitacii pri artroskopichnih operativnih vtruchannyah u hvorih iz ushkodzhenniyami peredn'oi skhreshchenoї zv'yazki. *Sportivna medicina i fizichna terapiya*, 1, 97-103.
8. Sergienko R.O., Strafun O.S. (2010). Dovidnik dlya pacientiv, yaki mayut' poskodzhennya peredn'oi hrestopodibnoi zv'yazki. Kyiv : Stilos, Ukraine. 29 .
9. Heijne A., Axelsson K., Werner S. (2012). Rehabilitation and recovery after anterior cruciate ligament reconstruction: patients' experiences. *Journal of Science and Medicine in Sport*. Vol. 18, 3, 325-335.
10. Myer G.D., Paterno M.V., Ford K.R. (2016). Rehabilitation after anterior cruciate ligament reconstruction: criteria-based progression through the return-to-sport phase. *Journal of Orthopaedic & Sports Physical Therapy*. Vol. 36, 6, 385-402.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.3K(162).54

УДК 378.37.091

Мехед О.Б.

доктор педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри біології

Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка, м. Чернігів

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК СКЛАДНИКА ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МОЛОДІ

Розглянуто важливість інформаційно-комунікаційних технологій як елемент формування здоров'язберезувальної компетенції здобувачів освіти. **Мета дослідження** – на основі теоретичного аналізу досліджуваної проблеми та освітньої практики обґрунтувати й експериментально перевірити педагогічні умови формування здоров'язберезувальної компетентності майбутніх учителів біології засобами інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому середовищі закладу вищої освіти. **Методологія.** Методологічною основою дослідження є системний та особистісно-орієнтований підходи до аналізу психолого-педагогічної літератури та педагогічного досвіду з питань соціально-педагогічної діяльності. У роботі використано багаторівневий системний аналіз наукових джерел, що ґрунтується на філософському, загальнонауковому та частково-науковому та конкретно-науковому рівнях пізнання. **Наукова новизна.** Визначено, що інформаційно-комунікаційні технології є одними з пріоритетних умов здоров'язберезувального використання програмно-апаратних засобів у освітньому процесі. Констатовано важливість інформаційно-комунікаційних технологій для розвитку здоров'язберезувальної компетенції здобувачів освіти, організації навчання, виховання та розвитку молоді. На підставі проведеного аналізу з'ясовано важливість використання інформаційно-комунікаційних технологій в організації освітнього процесу у закладі освіти. Висвітлено можливості інформаційно-комунікаційних технологій для формування здоров'язберезувальної компетенції молоді. Визначено роль інформаційно-комунікаційних технологій в організації інформаційно-освітнього середовища закладу освіти. **Висновки.** Створення здорового інформаційного освітнього середовища, підвищення рівня професійної майстерності педагогів, активізація пізнавальної діяльності молоді і, як наслідок, підвищення ефективності освітнього процесу.

Ключові слова: інформаційне середовище, освітнє середовище, заклади освіти, інформаційно-комунікаційні технології, здоров'язбереження, програмне забезпечення, здоровий спосіб життя.

Mekhed O. Application of information and communication technologies for the formation of health-saving competence as a component of physical training of youth. The importance of information and communication technologies as an element of the formation of health-saving competence of education seekers is considered. **The purpose** of the study is to substantiate and experimentally verify the pedagogical conditions for the formation of health-preserving competence of future biology teachers by means of information and communication technologies in the educational environment of a higher education institution, based on a theoretical analysis of the researched problem and educational practice. **Methodology.** The methodological basis of the research is a systematic and person-oriented approach to the analysis of psychological-pedagogical literature and pedagogical experience on issues of social-pedagogical activity. The work uses a multi-level systematic analysis of scientific sources, which is based on philosophical, general scientific and partly scientific and specific scientific levels of knowledge.

Scientific novelty. It was determined that information and communication technologies are one of the priority conditions for health-saving use of hardware and software in the educational process. The importance of information and communication technologies for the development of health-preserving competence of education seekers, the organization of training, upbringing and development of youth has been established. On the basis of the conducted analysis, the importance of using information and communication technologies in the organization of the educational process in the educational institution was clarified. The possibilities of information and communication technologies for the formation of health-preserving competence of young people are highlighted. The role of information and communication technologies in the organization of the information and educational environment of the educational institution is defined. **Conclusions.** Creating a healthy informational educational environment, increasing the level of professional skills of teachers, activating the cognitive activity of young people and, as a result, increasing the efficiency of the educational process.

Keywords: information environment, educational environment, educational institutions, information and communication technologies, health care, software, healthy lifestyle.

Постановка проблеми. Ключовими факторами соціального та економічного розвитку країни є здоров'я та благополуччя населення, тому питання формування, збереження та зміцнення здоров'я людини є актуальною в сучасному вимірі буття. Нині людство підійшло до критичного стану свого розвитку за показниками стану здоров'я та якістю життя [4]. Саме тому одним із пріоритетних напрямів розвитку сучасного суспільства є актуалізація питань охорони здоров'я українців поряд із подоланням екологічних, економічних і соціальних проблем людства [3]. Адже, здоров'я – це найбільша цінність людини. Для здорового та щасливого життя людині необхідні відповідні умови, особливе місце серед яких належить способу життя та середовищу, в якому вона перебуває [2]. Крім

цього людина повинна стежити за станом свого здоров'я, постійно його зміцнювати та перебувати у здоров'язбережувальному та здоров'ярозвивальному середовищі, в тому числі й освітньому.

Аналіз літературних джерел. Модернізація змісту сучасної вітчизняної освіти в напрямі інтеграції в Європейський освітній простір передбачає розроблення та впровадження інноваційних освітніх систем і технологій, зокрема тих, що мають здоров'язбережувальну та оздоровчу спрямованість [1, 3]. Адже молоде покоління буде перспективним і далекоглядним лише за умов збереження та зміцнення свого здоров'я у всіх його аспектах [2]. Виникає потреба й у застосуванні здоров'язбережувальних і оздоровчих технологій не лише в освітніх закладах, створюючи здоров'язбережувальне навчальне середовище, а й у повсякденному житті [1, 5].

Мета дослідження – на основі теоретичного аналізу досліджуваної проблеми та освітньої практики обґрунтувати й експериментально перевірити педагогічні умови формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх учителів біології засобами інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому середовищі закладу вищої освіти.

Методи дослідження. Для реалізації поставлених завдань було використано такі методи дослідження: інформаційний – вивчення сучасного стану проблеми розробки використання інструментальних методів визначення рухових здібностей студентів; аналітичний – аналіз науково-методичної літератури; моніторинг інформаційних ресурсів мережі Інтернет, аналіз теоретичних і методичних робіт (монографій, навчальних посібників, методичних матеріалів), системний підхід; спостереження, оцінка фізичних здібностей за допомогою рухових тестів. Дослідження тривало протягом 2020-2022 років та було нами представлено у вигляді декількох етапів, що органічно переходили один в інший. Було дібрано такий діагностувальний інструментарій: опитівальники для визначення ступеня обізнаності студентів зі змістом і сутністю основних понять, складниками здоров'я та здорового способу життя; методика С. Дерябо, В. Ясвіна «Ставлення до здоров'я і здорового способу життя»; методика О. Пантюкова «Вивчення особливостей мотивації здорового способу життя»; визначення ступеня налаштованості на здоров'язбережувальну діяльність з учнями початкової школи за модефікованою методикою В. Маралова; анкета «Оцінка способу життя» (за О. Вороніним). Діагностування (спостереження; тестування; опитування – Інтернет-анкетування за допомогою безкоштовного сервісу Google Docs, а саме Google Form).

Виклад основного матеріалу дослідження. Проведена на констатувальному етапі роботи діагностика засвідчила переважання низького рівня сформованості здоров'язбережувальної компетентності майбутніх учителів біології, що пояснюємо домінуванням функціонального підходу, який проявляється в слабких зв'язках матеріалу про здоров'язбереження між окремими дисциплінами; підготовкою студентів лише до окремих видів здоров'язбережувальної діяльності в майбутній професійній роботі; відсутністю методики формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх учителів біології, яка забезпечувала б їхнє особистісно-професійне становлення, самовизначення й суб'єктивну готовність до здоров'язбережувальної професійної діяльності, до використання інноваційних здоров'язбережувальних технологій у загальноосвітній школі. Результати констатувального етапу дослідження дозволили дійти висновку про необхідність внесення змін у процес фахової підготовки майбутніх учителів біології з метою формування в них здоров'язбережувальної компетентності та необхідності дотримання таких закономірностей: компетентність повинна формуватися в процесі біологічної освіти фахівцями в цій галузі знань; структура здоров'язбережувальної компетентності повинна бути інтегративною і реалізовуватися через комплекс взаємопов'язаних природничих дисциплін, об'єднаних загальним значенням навантаженням; зміст здоров'язбережувальної компетентності має співвідноситися із загальнокультурною і професійною компетентністю. Формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх учителів біології засобами інноваційних технологій в умовах освітнього середовища закладу вищої освіти, мало наступні блоки: методологічно-цільовий, процесуально-змістовий, організаційно-технологічний і оцінно-результативний.

Під час визначення рівнів сформованості здоров'язбережувальної компетентності майбутніх педагогів у процесі професійної підготовки спиралися на такі показники, як мотивація до збереження здоров'я та ціннісні орієнтації (мотиваційно-ціннісний критерій), обсяг і повнота знань та процедурні навички (когнітивно-усвідомлюваний критерій), рівень адаптаційних можливостей та працездатності (особистісний критерій). Упровадження в освітній процес системи, що передбачала впровадження в освітній процес ІКТ [2] з метою формування здоров'язбережувальної компетентності в експериментальних групах суттєво вплинуло на загальний рівень прояву мотиваційно-ціннісного критерію, показники значно покращилися у порівнянні зі студентами контрольних груп, що навчалися за традиційною системою (табл.1).

Так, активний рівень сформованості здоров'язбережувальної компетентності в експериментальних групах майбутніх педагогів становив 25,5 %, нормативний рівень компетентності – 68,3 %, та початковий – 10,6 %.

У контрольних групах, які займалися за традиційною системою фізичного виховання активний рівень сформованості компетентності здоров'язбереження спостерігається лише у 7,3 %

студентів, нормативний – 68,3 %, і початковий – 24,4 % відповідно. Отримані дані показують суттєву відмінність у формуванні компетентності студентів контрольних та експериментальних груп, що підтверджує ефективність впровадження ІКТ в освітньому процесі.

Таблиця 1.

Рівні сформованості здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вчителів біології та основ здоров'я (мотиваційно-ціннісний критерій) за впровадження ІКТ (n=88)

Група	Рівні сформованості компетентності					
	Початковий		Нормативний		Активний	
	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%
ЕГ	5	10,6	30	63,8	12	25,5
КГ	10	24,4	28	68,3	3	7,3

Оцінювання набутих компетентностей студентами з огляду когнітивно-усвідомлюваного критерію під час впровадження системи, що передбачала впровадження ІКТ і традиційну системою викладання, виявило позитивну динаміку набутих знань і вмінь, які необхідні для організації та проведення оздоровчих заходів із впровадження здоров'язбережувальних технологій лише в експериментальних групах. Сформованість компетентностей у когнітивному компоненті оцінювалася за наявністю у здобувачів освіти знань і вмінь, наявності методичного арсеналу та методик, організаційних навичок, уміння проводити оздоровчі заходи тощо. Активний рівень компетентності з огляду на когнітивно-усвідомлюваний критерій сформованості виявлено в експериментальній групі у 19,2 % респондентів. У контрольних групах не виявлено жодного студента з високим рівнем компетентності (таблиця 2).

Таблиця 2.

Рівні сформованості здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вчителів біології та основ здоров'я (когнітивно-усвідомлюваний критерій) за впровадження ІКТ (n=88)

Група	Рівні сформованості компетентності					
	Початковий		Нормативний		Активний	
	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%
ЕГ	6	12,8	32	68,0	9	19,2
КГ	16	39,0	24	61,0	-	-

Аналогічна тенденція зберігається при аналізі компетентності студентів із нормативним рівнем, а саме: експериментальні групи – 68,0%, контрольні групи, відповідно, 61,0 %, що суттєво вказує на різні рівні підготовленості студентів експериментальних і контрольних груп. З нормативним рівнем компетентності у експериментальних групах кількість студентів зростає за рахунок виходу їх із початкового рівня, а в контрольних, навпаки, кількість зростає за рахунок активного рівня. Суттєва різниця спостерігається за показниками низького рівня, де виявлені суттєві розбіжності між студентами експериментальних груп: 12,8 %, та контрольних груп – 39,0 %.

Одним із показників сформованості здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців педагогів за когнітивно-усвідомлюваним критерієм визначено обсяг знань (ОЗ), перевірка якого здійснювалася за допомогою тестування. Організація тестової перевірки знань здійснювалася за допомогою тестування з використанням різних форматів запитань і варіантів відповідей до них. Респондентам пропонувалося 100 запитань теоретичного характеру, кожне з яких оцінювалося в 1 бал. Результати тестування розподіляються за рівнями наступним чином: початковий (0-32 бали), нормативний (33-66 балів), активний (67-100 балів)

Для характеристики повноти знань студентами усіх груп використовувався коефіцієнт повноти засвоєння знань, що є відношенням суми правильних відповідей до загальної кількості питань. Значення коефіцієнта менше, ніж 50% вказувало на незадовільну повноту знань і низький рівень їх сформованості. Значення коефіцієнта від 50% до 75% свідчило про достатню повноту знань і середній рівень їх засвоєння. Значення коефіцієнта більше 75 % вказувало, що знання є повними і такий показник відповідає високому рівню їх засвоєння.

Після проведення експериментальної підготовки спостерігаємо позитивну динаміку в обох групах (табл. 3).

Таблиця 3

Результати перевірки ОЗ майбутніх вчителів біології та основ здоров'я (когнітивно-усвідомлюваний критерій) за впровадження ІКТ (n=88)

Група	Повнота знань / рівень сформованості					
	Незадовільна/початковий		Достатня/середній		Повна/високий	
	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%
ЕГ	5	10,6	33	70,2	9	19,0
КГ	11	26,8	30	73,2	-	-

Загальний рівень сформованості компетентності огляду когнітивно-усвідомлюваного критерію під час впровадження системи, що передбачала впровадження ІКТ і традиційну системою

викладання, студентів експериментальних груп має позитивну динаміку, крім того в цілому позитивно впливає на формування світогляду та загальнокультурного рівня студентської молоді.

Проведене контрольне оцінювання формування відповідної компетентності після впровадження методик ІКТ, спрямованих на підтримання здорового способу життя молоддю, показало покращення результатів за особистісним критерієм, який характеризує, зокрема, фізкультурно-оздоровчий компонент (табл. 4).

Таблиця 4.

Рівні сформованості здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вчителів біології та основ здоров'я (особистісний критерій) за впровадження методик ІКТ (n=88)

Група	Рівні сформованості компетентності					
	Початковий		Нормативний		Активний	
	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%
ЕГ	4	8,5	32	68,1	11	23,4
КГ	12	29,3	28	68,3	1	2,4

Результати, що одержані за особистісним критерієм сформованості компетентності, засвідчують покращення показників рівнів сформованості в експериментальних групах, зокрема, із активним рівнем компетентності: ЕГ – 23,4%; із нормативним: ЕГ – 68,1 %; і початковим – 8,5 % відповідно. У контрольних групах, де не було впроваджено методичну систему застосування ІКТ, направленої на здоров'язбереження, відповідно, показники значно нижчі, а саме: з активним рівнем компетентності 2,4 %; нормативним – 68,3 %, низьким – 29,3 % відповідно (табл. 3)

За рівнем засвоєння спеціальних знань, умінь і навичок здійснювати контроль за своєю руховою підготовленістю, станом здоров'я, вмінням застосовувати на практиці здоров'язбережувальні технології, засоби та методи розвитку рухових якостей студенти експериментальних груп мають суттєво кращі показники. Відповідно, впроваджена система, що включала застосування технологій ІКТ [2], в експериментальних групах посприяла підвищенню рівня підготовленості студентів експериментальних груп за критеріями організаторських, комунікативних, перцептивних, мовленнєвих здібностей, загальнокультурного рівня, соціальної активності та залучення їх до здорового способу життя.

Порівняння рівня сформованості здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців педагогів у процесі підготовки в двох студентських групах проводилось з використанням t-критерію Стьюдента. При цьому висувалася основна гіпотеза, що на початку було взято однакові вибірки, та альтернативна гіпотеза про суттєву розбіжність між результатами вибірок. Перевірка на основі критерію Стьюдента для оцінки середніх відбувалася з використанням статистичних функцій MS Excel. Згідно результатів експерименту, представлених в табл. 1-4, позитивна динаміка після експерименту спостерігається в обох групах, але в експериментальній групі більш інтенсивно. За критерієм Стьюдента оцінки середніх бачимо, що в експериментальній групі середній бал вищий на рівні значущості 0,05. Це означає, що більш значущими виявилися позитивні зміни в експериментальній групі, яка навчалася за експериментальною методикою.

Проведене дослідження особливостей формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вчителів біології та основ здоров'я дозволило визначити критерії й показники сформованості здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців педагогів: мотиваційно-ціннісний, когнітивно-усвідомлюваний і особистісний. Також виділено три рівні сформованості їх здоров'язбережувальної компетентності. В узагальненому вигляді це дозволяє обґрунтувати комплекс педагогічних умов, що забезпечують оптимальне функціонування розглянутого процесу, дають можливість визначити вихідні позиції, стан сформованості здоров'язбережувальної компетентності, розробити методіку її формування в майбутніх фахівців педагогів.

Висновки. За правильного використання ІКТ, згідно з санітарно-гігієнічними вимогами до організації освітнього процесу задля формування здоров'язбережувальної компетентності, можемо передбачити таке: створення здорового інформаційного освітнього середовища, підвищення рівня професійної майстерності педагогів, активізація пізнавальної діяльності молоді і, як наслідок, підвищення ефективності освітнього процесу. Дана проблема потребує подальшого наукового дослідження щодо результативності формування здоров'язбережувальної компетентності дітей різного віку засобами ІКТ.

Список використаних джерел

1. Мехед О. Б. Формування здорового способу життя як важлива частина виховання та соціалізації підростаючого покоління. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*. 2019. Вип. 4 (160), С. 84-88.
2. Мехед Д. Б., Мехед О. Б., Швидкий А. Л. Роль інформаційно-комунікаційних технологій у мотивації навчальної діяльності студентів. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Збірник наукових праць. 2012. Випуск 31. С. 417-422.
3. Носко М. О., Грищенко С. В., Носко Ю. М. Формування здорового способу життя: навчальний

посібник. Київ: Леся, 2013. 160 с.

4. Griban, G., Myroshnychenko, M., Tkachenko, P., Krasnov, V., Karpiuk, R., Mekhed, O., Shyyan, V. Psychological and pedagogical determinants of the students' healthy lifestyle formation by means of health and fitness activities. *Wiadomości Lekarskie*, 2021. № 74 (5), С. 1074-1078. doi: 10.36740/WLek202105105

5. Nosko, M., Mekhed, O., Ryabchenko, S., Ivantsova, O., Denysovets, I., Griban, G., Prysyzhniuk, S., Oleniev, D., Kolesnyk, N., Tkachenko, P. The influence of the teacher's social and pedagogical activities on the health-promoting competence of youth. *International Journal of Applied Exercise Physiology*, 2020. № 9(9), С. 18-28.

References

1. Mehed, O. B. (2019). Formuvannya zdorovogo sposobu zhittya yak vazhliva chastina viovannya ta sotsializatsiyi pidrostayuchogo pokolinnya [Formation of a healthy lifestyle as an important part of education and socialization of the younger generation]. *Vіsник Natsionalnogo universitetu «Chernigivskiy kolegium» Imeni T. G. Shevchenka*, 4 (160), 84-88. [in Ukrainian].

2. Mekhed, D. B., Mekhed, O. B., Shvidkiy, A. L. (2012). Rol informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii u motyvatsii navchalnoi diialnosti studentiv : Suchasni informatsiini tekhnolohii ta innovatsiini metodyky navchannya u pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy. Zbirnyk naukovykh prats [The role of information and communication technologies in motivating students' learning activities]. *Modern information technologies and innovative teaching methods in training: methodology, theory, experience, problems. Collection of scientific works*, 31, 417-422.

3. Nosko, M. O., Hryshchenko, S. V., Nosko, Yu. M. (2013). Formuvannya zdorovoho sposobu zhittya: navchalnyi posibnyk [Shaping a healthy lifestyle]: a textbook. Kyiv, Ukraine: Lesya. 160.

4. Griban, G., Myroshnychenko, M., Tkachenko, P., Krasnov, V., Karpiuk, R., Mekhed, O., Shyyan, V. (2021). Psychological and pedagogical determinants of the students' healthy lifestyle formation by means of health and fitness activities. *Wiadomości Lekarskie*, 74 (5), 1074-1078. doi: 10.36740/WLek202105105

5. Nosko, M., Mekhed, O., Ryabchenko, S., Ivantsova, O., Denysovets, I., Griban, G., Prysyzhniuk, S., Oleniev, D., Kolesnyk, N., & Tkachenko, P. (2020). The influence of the teacher's social and pedagogical activities on the health-promoting competence of youth. *International Journal of Applied Exercise Physiology*, 9(9), 18-28.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.3K(162).55

УДК 378:796

Мирошніченко В.О.

доктор філософії, доцент кафедри фізичного виховання
Національного університету біоресурсів та природокористування України, м. Київ
ORCID: 0000-0001-6561-3869

Амеліна С.М.

доктор педагогічних наук,
завідувач кафедри іноземної філології та перекладу
Національного університету біоресурсів та природокористування України, м. Київ
ORCID: 0000-0002-6008-3122

Путров О.Ю.

старший викладач кафедри олімпійських та неолімпійських видів спорту
Національного університету «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя
ORCID: 0000-0002-2789-1355

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У СТУДЕНТІВ АГРАРНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті висвітлено особливості пошуку шляхів формування мотивації до фізичного виховання з урахуванням майбутньої професійної діяльності. Важливим компонентом у підвищенні ефективності процесу фізичного виховання в умовах військового стану є мотивація студентів до занять фізичним вихованням професійно-прикладної спрямованості. Врахування мотиваційних особливостей студентів є пріоритетним напрямком під час корекції існуючих програм з фізичного виховання для аграрних закладів вищої освіти. **Наукова новизна** дослідження зумовлена тим, що професійна діяльність фахівців аграрної галузі може бути успішною за умови не тільки сформованості у них відповідних компетентностей, але й психологічної й фізичної підготовленості до виконання професійних завдань. Аграрні заклади вищої освіти здійснюють підготовку фахівців за різними професіями, переважна більшість яких має свою специфіку в аспекті рухової активності, виду й інтенсивності фізичного навантаження. Тому стає очевидною необхідність відходу від традиційного викладання фізичного виховання до посилення мотивації для успішного здійснення освітнього процесу. Однак у останні роки особливості мотивації до фізичного виховання студентів аграрних закладів вищої освіти зумовлені низкою суперечностей, зокрема, між: потребою суспільства у здорових, фізично розвинених і стресостійких фахівцях аграрної галузі та неналежним рівнем їхньої професійно-прикладної фізичної підготовки й мотивації до її покращення, та можливостями нових підходів до фізичного виховання та